

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek

**Onderzoek bestuur en
samenwerkingsverband**

Vierjaarlijks onderzoek

Datum vaststelling: 17 februari 2023

Samenvatting

Tenminste eens in de vier jaar onderzoekt de Inspectie van het Onderwijs elk bestuur van een samenwerkingsverband in Nederland. We hebben bij Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek onderzocht of het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uitvoert en de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs realiseert. Daarnaast hebben we onderzocht of de sturing door het bestuur op de kwaliteit van het samenwerkingsverband op orde is en of er sprake is van deugdelijk financieel beheer (zie Onderzoekskader 2021, bijlage 1).

Context

Het samenwerkingsverband heeft de afgelopen periode een transitie doorgemaakt naar een nieuw governance-model. Vanaf 1 april 2021 is binnen het Samenwerkingsverband V(S)O een 'two-tier' bestuursmodel gerealiseerd met de start van de Raad van Toezicht, het aantreden van een nieuwe directeur-bestuurder en een onafhankelijk voorzitter (tevens lid) van de RvT.

Wat gaat goed?

Goed samenwerken lukt

De schoolbesturen die aan het samenwerkingsverband deelnemen, werken steeds beter samen. Zij willen er gezamenlijk voor zorgen dat er voor alle leerlingen een passende plaats in het onderwijs is. Ze zijn zich bewust van hun maatschappelijke opdracht.

Daadkracht van het bestuur is positief opgevallen

De tijd tussen het voorzien van een probleem en de realisatie van de oplossing (extra voorziening vo+) is opvallend kort. Om dit te bereiken werkt de directeur-bestuurder effectief samen met betrokken partners.

Het bestuur neemt de ondersteuningsplanraad (opr) serieus

De opr wordt goed geïnformeerd door het bestuur om zijn taken te kunnen uitvoeren en heeft vertrouwen in de toekomst.

Bestuur: Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek
Bestuursnummer: 21662
Nummer samenwerkingsverband VO2803

Gemeenten binnen de regio: Hillegom, Katwijk, Lisse, Noordwijk en Teylingen

Aantal aangesloten schoolbesturen en scholen: 8 besturen met in totaal 19 scholen

Totaal aantal leerlingen in de regio: bijna 10.000

Scholen waarbij we verificatie-activiteiten hebben uitgevoerd:

Visser t Hooft Lyceum, locatie Rijnsburg, 02VD|05, afdeling vmbo-g/t

Northgo College, 23KU|00, afdeling havo

Onderzoeksperiode: december 2022

Wat kan beter?

Analyseren van de arrangementen

Door het vooraf vaststellen van succescriteria en beoogde resultaten van de verschillende maatwerktrajecten krijgt het samenwerkingsverband meer zicht op de doelmatigheid van de ingezette middelen. Dit (in)zicht biedt kansen om effectief gebleken interventies meer over de regio te verspreiden.

De inhoudelijke analyses van data kunnen beter.

Het samenwerkingsverband beschikt over data, maar met name de vraag; “Wat vinden we er nu van?” kan nadrukkelijker aan de orde komen en worden beantwoord. Hier heeft het intern toezicht ook een nadrukkelijk taak en opdracht.

De afstemming tussen primair onderwijs(PO) en voortgezet onderwijs (VO) kan beter

De onderinstroom in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) is een thema waar het samenwerkingsverband met name aandacht voor heeft maar waar het ook het PO bij nodig heeft.

Wat moet beter?

Verantwoording intern toezicht in jaarverslag

De raad van toezicht moet in het jaarverslag nadrukkelijker rapporteren over de wijze waarop hij toeziet op de doelmatigheid waarmee de door de overheid verstrekte bekostiging wordt besteed. En ongeacht de gehanteerde criteria moet hij ook beschrijven wat de effecten zijn van dit toezicht.

Vervolg

Omdat het samenwerkingsverband op alle standaarden voldoet aan de basiskwaliteit en we vertrouwen hebben in het bestuur van dit samenwerkingsverband houden wij vast aan de reguliere cyclus van het toezicht. Dit betekent dat we het samenwerkingsverband over vier jaar weer bezoeken, tenzij dat eerder nodig is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het vierjaarlijks onderzoek	5
2.	Resultaten vierjaarlijks onderzoek	8
	2.1. Realisatie passend onderwijs	9
	2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	11
	2.3. Afspraken over vervolgtoezicht	15
3.	Resultaten verificatie-activiteiten	16
4.	Reactie van het bestuur	19

1. Opzet van het vierjaarlijks onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft in december 2022 een vierjaarlijks onderzoek uitgevoerd bij Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek. In een vierjaarlijks onderzoek staan de volgende onderzoeksvragen centraal:

1. Voert het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken uit en realiseert het de daaraan verbonden doelstellingen van passend onderwijs?
2. Waarborgt het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband en is er sprake van deugdelijk financieel beheer?

Werkwijze

Het onderzoek richt zich op onderstaande standaarden op het niveau van het bestuur.

Standaard	Onderzocht
Realisatie passend onderwijs	
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen	•
RPO2 Regionale samenwerking	•
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid	•
Besturing, kwaliteitszorg en ambitie	
BKA1 Visie, ambities en doelen	•
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Om antwoord te geven op de onderzoeksvragen voeren we onderzoeks- en verificatie-activiteiten uit. Daarbij betrekken we belanghebbenden bij het samenwerkingsverband.

Onderzoeksactiviteiten

Het vierjaarlijks onderzoek hebben we op maat ingericht en bestond uit onderstaande activiteiten.

Documentanalyse

Voorafgaand aan het onderzoek hebben we documenten van en over het bestuur en samenwerkingsverband geanalyseerd, waaronder het ondersteuningsplan 2022-2026, het jaarverslag 2021 alsmede diverse documenten die het samenwerkingsverband ons heeft toegestuurd ter onderbouwing van de resultaten passend onderwijs en de kwaliteitszorg.

Rondetafelgesprekken

We voerden rondetafelgesprekken met ouders, docenten uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs, schakelfunctionarissen tussen het samenwerkingsverband en de scholen en met schoolleiders uit het gespecialiseerd en regulier onderwijs over hun ervaringen met het samenwerkingsverband. Wij spraken ook met gemeentelijke (zorg)partners over de rol die het samenwerkingsverband in de regio vervult in de aansluiting tussen het onderwijs en de jeugdhulp, gevolgd door een startgesprek met het bestuur.

Verificatie-activiteiten

We hebben dit onderzoek mede ingericht met verificatie-activiteiten op twee aangesloten scholen van het samenwerkingsverband. Met verificatie-activiteiten toetsen we in hoeverre het bestuur zicht heeft op de kwaliteit van het samenwerkingsverband en het financieel beheer en hoe het bestuur daarop stuurt. We verwachten van het bestuur dat het zicht heeft op de uitvoering van de afspraken uit het ondersteuningsplan binnen het samenwerkingsverband en op de scholen en dat het hierop stuurt. Daarnaast geven de verificaties ons zicht op enkele aspecten van passend onderwijs op de bezochte scholen.

Onderzoeksdag

Op de onderzoeksdag voerden we gesprekken met:

- het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad over de (kwaliteit van de) uitvoering van de wettelijke taken van het samenwerkingsverband, de kwaliteitszorg en het financieel beheer;
- verantwoordelijken voor de ondersteuningstoewijzing en/of toeleiding naar speciale scholen in combinatie met een dossieranalyse;

We sloten de onderzoeksdag af met een bestuursgesprek met het bestuur over de (be)sturing van het samenwerkingsverband en de bijdrage die het levert aan de realisatie van passend onderwijs in de regio. Hierna gaven we in een apart gesprek een terugkoppeling van onze bevindingen en oordelen.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we naar eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over het bestuur bij ons binnengekomen.

Leeswijzer

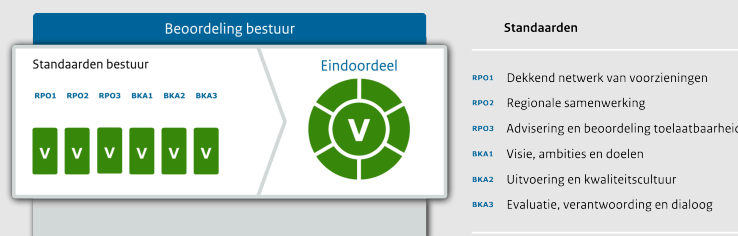
In hoofdstuk 2 staan de resultaten van het onderzoek op bestuursniveau, inclusief een samenvattend oordeel. De paragrafen 2.1 en 2.2 geven onze oordelen en bevindingen op de standaarden uit respectievelijk de kwaliteitsgebieden Realisatie passend onderwijs en Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. De afspraken over het vervolgtoezicht zijn opgenomen in paragraaf 2.3. In hoofdstuk 3 geven wij onze bevindingen weer van de verificatieactiviteiten. Tot slot hebben wij in hoofdstuk 4 de reactie van het bestuur op het onderzoek en rapportage opgenomen.

2. Resultaten vierjaarlijks onderzoek

In dit hoofdstuk geven we de resultaten weer van het onderzoek op bestuursniveau.

Samenvattend oordeel

In onderstaande figuur zijn de resultaten samengevat. Te zien is wat het eindoordeel is op bestuursniveau en de oordelen op de onderliggende standaarden.

Ons onderzoek wijst uit dat het samenwerkingsverband een positieve rol heeft in het onderwijsveld in de regio. De interne en externe betrokkenen die wij in het kader van het onderzoek hebben gesproken, hebben veel waardering voor het samenwerkingsverband.

We concluderen dat het samenwerkingsverband de aan hem opgedragen wettelijke taken realiseert. We beoordelen de drie standaarden binnen het kwaliteitsgebied Realisatie Passend Onderwijs (te weten RPO1, RPO2 en RPO3) als Voldoende.

Voorts stellen we vast dat het bestuur met zijn (be)sturing de kwaliteit van het samenwerkingsverband bewaakt en dat er sprake is van deugdelijk financieel beheer. Binnen het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie beoordelen we de drie standaarden BKA1, BKA2 en BKA3 evenals als Voldoende. Op basis van het voorgaande luidt het eindoordeel voor het samenwerkingsverband: Voldoende.

2.1. Realisatie passend onderwijs

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Realisatie passend onderwijs. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

REALISATIE PASSEND ONDERWIJS	O	V	G
RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen		●	
RPO2 Regionale samenwerking		●	
RPO3 Advisering en beoordeling toelaatbaarheid		●	

RPO1. Dekkend netwerk van voorzieningen

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard RPO1 Dekkend netwerk van voorzieningen als Voldoende.

De schoolbesturen geven gezamenlijk vorm aan een hoog niveau van ondersteuning op de scholen zodat zoveel mogelijk leerlingen zo thuisnabij mogelijk naar school kunnen. Het samenwerkingsverband zet zich actief en succesvol in om alle leerlingen naar school te kunnen laten gaan. Er zijn tijdens de gesprekken en de verificatieactiviteiten veel vormen van extra ondersteuning gehoord en gezien. Het samenwerkingsverband faciliteert maatwerktrajecten, arrangementen en stimuleert ambitieuze initiatieven om te voorzien in de extra ondersteuningsbehoefte van leerlingen.

Er is echter ook sprake van flinke druk op de beschikbare plaatsen in het voortgezet speciaal onderwijs en het lukt niet om elke leerling die toelaatbaar is in het gespecialiseerd onderwijs ook meteen daar te plaatsen. Binnen het samenwerkingsverband zijn mede daarom verschillende extra voorzieningen gecreëerd waar specifieke ondersteuning binnen de reguliere scholen is georganiseerd. Deze zijn beschreven in het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband:

- VO+ klassen;
- Maatwerkklas;
- Maatwerkarrangementen (Buitenkans, Docent op de fiets, BinnensteBuitenTuin)

Bovenstaande voorzieningen vormen deels een oplossing voor leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor het gespecialiseerd onderwijs die zijn 'uitgeloot'. Het samenwerkingsverband heeft de ambitie om dergelijke voorzieningen zo te organiseren dat zij niet alleen bijdragen aan het vergroten van het dekkend aanbod in de regio maar ook bijdragen om het deelnamepercentage voor het gespecialiseerd onderwijs te verlagen. De bovengenoemde voorzieningen dragen bij aan de te behalen ambities

op het gebied van thuisnabij, steeds beter passend, onderwijs en maken terugplaatsing vanuit gespecialiseerd onderwijs naar regulier onderwijs mogelijk.

De schoolondersteuningsprofielen, inclusief de basisondersteuning, worden jaarlijks geëvalueerd door middel van een zelfevaluatie waar vervolgens een gesprek over wordt gevoerd. Zo houdt het bestuur (over)zicht op de invulling van passend onderwijs op alle scholen.

Actieve thuiszittersaanpak

Ieder jaar maakt het samenwerkingsverband een regioscan waarin alle leerlingstromen inzichtelijk worden gemaakt. Deze regioscan geeft ook zicht op verzuimcijfers. Het samenwerkingsverband werkt met scholen en gemeenten actief samen om verzuim terug te dringen en thuiszitten te voorkomen en zo nodig terug te begeleiden naar school. Deze thuiszittersaanpak is naar onze waarneming effectief. We zien geen, aan het samenwerkingsverband te wijten, langdurige thuiszitters. We zien dat het samenwerkingsverband preventief werkt en vroegtijdig signaleert, onder meer met een thuiszittersaanpak die ook gericht is op geoorloofd maar risicovol verzuim. Positief is dat de scholen bij het zoeken naar oplossingen voor individuele gevallen zich actief blijven inzetten op maatwerk in het bieden van onderwijs.

RPO2. Regionale samenwerking

Het samenwerkingsverband spant zich in om intensief samen te werken met gemeenten. Het afstemmen van jeugdbeleid in onderwijs en zorg lukt steeds beter. We beoordelen deze standaard als Voldoende.

Regiegroep onderwijs - jeugdhulp

In 2022 is een regiegroep onderwijs-jeugdhulp op Holland Rijnland niveau gestart. Bestuurders van gemeenten en onderwijs gaan met elkaar in gesprek over bestuurlijke onderwerpen.

In gezamenlijkheid stellen het Samenwerkingsverband primair onderwijs (po) en voortgezet onderwijs (VO) en de gemeenten een ontwikkelagenda voor de Duin- en Bollenstreek op, waarin zij de activiteiten, beoogde resultaten en looptijd afstemmen en beschrijven. Daarentegen kan de doorgaande lijn tussen PO en VO, rondom het afstemmen van ondersteuningsbehoefte van de leerling, beter. In relatie tot deze afstemming is de onderinstroom in het VSO een thema waar het samenwerkingsverband met name aandacht voor heeft en het PO daarbij nodig heeft.

Zorgen om wachtlijsten

Het bestuur maakt zich wel zorgen over de wachtlijsten en de beschikbare budgetten in de zorg. De problemen omtrent de inzet van jeugdhulp voor de leerlingen die dit nodig hebben, hebben hun weerslag op de onderwijskundige ontwikkeling van deze kinderen. Het bestuur voert over deze zorgen actief de dialoog met de gemeentelijke partners.

RPO3. Advisering en beoordeling toelaatbaarheid

De praktijk van het adviseren en besluiten over de toelaatbaarheid van leerlingen tot specialistisch onderwijs vinden we voldoende zorgvuldig. We beoordelen de standaard als Voldoende

Betrokkenen in en rond de scholen zijn positief over de manier waarop medewerkers van het samenwerkingsverband adviseren wanneer zij daarom vragen. De scholen ervaren korte lijnen en bruikbare adviezen. Het bestuur behandelt aanvragen voor een toelaatbaarheidsverklaring zorgvuldig en binnen de wettelijke termijn.

De in het ondersteuningsplan opgenomen ondersteuningsroute is helder beschreven. Tijdens de verificatieactiviteiten stelden wij vast dat de praktisch uitwerking van deze route verschillend wordt vormgegeven per school. Taken van ondersteuningscoördinatoren zijn verschillend belegd in de organisatie. Voor het bestuur van het samenwerkingsverband is het van belang dat met name de criteria voor verwijzing en plaatsing binnen de verschillende maatwerktrajecten eenduidig worden gehanteerd. Het loket kan hier een meer overkoepelende, adviserende rol in nemen.

2.2. Besturing, kwaliteitszorg en ambitie

In de onderstaande tabel geven wij de oordelen en/of waarderingen weer op de standaarden van het kwaliteitsgebied Besturing, kwaliteitszorg en ambitie. Vervolgens geven we hier een toelichting op.

BESTURING, KWALITEITSZORG EN AMBITIE	O	V	G
BKA1 Visie, ambities en doelen		●	
BKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		●	
BKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		●	

BKA1. Visie, ambities en doelen

Wij beoordelen de kwaliteit op standaard BKA1 Visie, ambities en doelen als Voldoende.

Kwaliteitsmanagementsysteem is ingericht

De visie en missie van het samenwerkingsverband zijn in het ondersteuningsplan 2022-2026 vertaald in leidende principes:

- de ononderbroken ontwikkeling van de jeugdige staat centraal;
- werken aan een dekkend onderwijsaanbod: inclusiever, passender, zo nabij mogelijk en betaalbaar;
- samenwerken aan een integraal aanbod voor jeugdigen;
- ouders en leerlingen zijn partner passend onderwijs;
- samen worden we steeds beter.

De leidende principes worden vervolgens vertaald naar programma's en doelstellingen. De inhoudelijke doelstellingen en activiteiten zijn gekoppeld aan beschikbare middelen (in geld en in menskracht), deze worden beschreven in zes programma's.

Het samenwerkingsverband en de scholen gebruiken daarnaast de *agenda Passend Onderwijs* (APO). In de apo's zien wij doelstellingen geformuleerd met aanduidingen als; meer zicht op / sneller / hoger, waardoor deze onvoldoende meetbaar zijn.

Verdiepingsvragen als 'wanneer zijn wij tevreden met het behaalde resultaat, wat vinden wij daarvan en welke vervolgstap zetten wij naar aanleiding van de analyse' kunnen bijdragen aan het concreter formuleren van beoogd resultaat en helpt daarbij de verdere doorontwikkeling van het kwaliteitsmanagementssysteem.

Door bij het formuleren van de doelstellingen aandacht te hebben voor het beoogde resultaat, kan de verantwoording meer gericht zijn op het trekken van conclusies over het gevoerde beleid.

We constateren in de kwaliteitscyclus (PDCA) een grote mate van aandacht voor procesgerichte doelen en minder voor resultaatgerichte doelen.

BKA2. Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij beoordelen de kwaliteit op de standaard Uitvoering en kwaliteitscultuur als Voldoende.

Het samenwerkingsverband heeft het uitvoerend bestuur belegd bij de directeur-bestuurder en het intern toezicht bij de raad van toezicht. Het onderling vertrouwen is groot. Er is een professionele cultuur waargenomen waarbinnen het mogelijk is elkaar aan te spreken op te behalen resultaten.

Daadkracht van het bestuur van het samenwerkingsverband is positief opgevallen. Ter illustratie; bij het ontstaan van een groep leerlingen die is 'uitgeloot' voor het gespecialiseerd onderwijs heeft het samenwerkingsverband vóór de start van het nieuwe schooljaar een extra voorziening gerealiseerd zodat deze leerlingen op een passende plek onderwijs kunnen blijven volgen. De tijd tussen het voorzien van een probleem en de realisatie van de oplossing is opvallend kort.

Het samenwerkingsverband heeft structureel periodiek overleg met de directeuren en de ondersteuningscoördinatoren van alle scholen. Hoe passend onderwijs op de scholen wordt vormgegeven (de afspraken vanuit het ondersteuningsplan) is een vast onderdeel op de agenda van deze overleggen.

Het bestuur heeft, mede dankzij de uitgebreide jaarlijks opgestelde regioscan en de *agenda passend onderwijs* (apo), zicht op de ontwikkelingen in de regio en op de scholen. Het samenwerkingsverband stuurt vervolgens aantoonbaar op de realisatie van de wettelijke taken: een dekkend netwerk,

samenwerking met de verschillende gemeenten en een goede verwijsprocedure. Het bestuur speelt een belangrijke rol in het realiseren van de wettelijke taken door veel contacten met betrokkenen en belanghebbenden te onderhouden.

Besteding van middelen ten behoeve van voorzieningen

Tijdens onze verificatie activiteiten (document analyse en gesprekken) hebben wij geconstateerd dat er rijksmiddelen worden besteed aan de voorzieningen; Buitenkans en Binnenste Buitentuin. Wij verkennen nog of de middelen welke aan deze voorzieningen worden besteed aanvullend onderzoek behoeven. Als dat het geval mocht zijn, dan rapporteren wij hier separaat over.

BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog

We komen tot de conclusie dat we standaard BKA3 als Voldoende kunnen beoordelen. Op onderdelen moet de verantwoording in het jaarverslag worden aangevuld.

Voldoende reflectie en dialoog

De directeur-bestuurder bespreekt jaarlijks de behaalde resultaten met de scholen, het intern toezicht en de ondersteuningsplanraad (opr). De scholen verantwoorden zich niet alleen achteraf over de ontvangen middelen voor passend onderwijs maar maken vooraf inzichtelijk waar zij verwachten de te ontvangen middelen aan te gaan besteden. Deze verantwoordingslijnen komen samen in de *Agenda Passend Onderwijs (apo)*. Hoe deze apo's vanuit de scholen zich verhouden tot elkaar of tot de doelstellingen in het ondersteuningsplan is niet eenduidig danwel helder geformuleerd. Door de verschillende documenten inhoudelijk te koppelen kan de verantwoordingslijn steviger worden verankerd.

Duiding van de data

Het samenwerkingsverband heeft data ter beschikking over de voortgang van processen. Er liggen kansen in het inhoudelijk analyseren van deze verzamelde data zodat er meer zicht ontstaat omtrent de effectiviteit van de interventies. Vanuit een dergelijke analyse kunnen mogelijk beredeneerde keuzes gemaakt worden voor de inzet van expertise (mensen, middelen), gebaseerd op behaalde resultaten. Zowel de inhoudelijke evaluatie als de doelmatige besteding van de ingezette middelen blijft in de verantwoording nog onderbelicht. Naast de financiële verantwoording door de besturen (scholen) aan het samenwerkingsverband kan deze ook nadrukkelijker gekoppeld worden aan de inhoudelijke verantwoording. Zijn de resultaten zoals verwacht (kwalitatief en financieel) en welke conclusies trekt het samenwerkingsverband hieruit voor de nieuwe planperiode?

De ondersteuningsplanraad

De ondersteuningsplanraad geeft aan vertrouwen te hebben in het samenwerkingsverband. Het samenwerkingsverband faciliteert de opr met secretariële ondersteuning en de opr ervaart het bestuur als voldoende transparant over de bestuurlijke en operationele processen van het samenwerkingsverband. Het intern toezicht voert periodiek overleg met de opr. De raad schrijft een jaarverslag dat zou toegevoegd kunnen worden als een apart hoofdstuk in het bestuursverslag. Wat ons positief is opgevallen is dat de raad actief contact zoekt en inhoudelijke informatie probeert te verspreiden omtrent zijn activiteiten richting de achterban.

Verantwoording intern toezicht nog beperkt

Wat de komende tijd eveneens beter moet is de verantwoording over het interne toezicht, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Met de gegevens die het kwaliteitszorgsysteem oplevert, kan de raad van toezicht in de komende jaarverslagen nadrukkelijker uiteenzetten hoe hij het intern toezicht uitvoert, wat de resultaten daarvan zijn en hoe hij oordeelt over de doelmatigheid waarmee de ondersteuningsmiddelen door het samenwerkingsverband, de scholen en de schoolbesturen worden ingezet. Nu is het jaarverslag daarover summier. Het bestuur krijgt hiervoor een herstelopdracht (artikel 3.3, eerste en tweede lid, sub c. en e. en zesde lid, WVO 2020 en artikel 3, sub f, Regeling jaarverslaggeving onderwijs).

2.3. Afspraken over vervolgtoezicht

We houden voor dit bestuur de reguliere termijn aan van vier jaar. Dat betekent dat we het bestuur in principe over vier jaar weer onderzoeken.

Voor de wettelijke tekortkomingen krijgt het bestuur een herstelopdracht die in onderstaand schema staat vermeld.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
Bestuur		
BKA3. Evaluatie, verantwoording en dialoog De intern toezichthouder legt jaarlijks geen verantwoording af over de uitvoering van de taken en de uitoefening van zijn toezicht op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen. (Artikel 3 sub f van de RJO)	Het bestuur zorgt ervoor dat de intern toezichthouder in de eerstvolgende jaarverslaggeving verantwoording aflegt over hoe hij het toezicht op een doelmatige besteding van rijksmiddelen heeft uitgevoerd.	Wij vertrouwen er op dat het bestuur het onvolledige onderdeel in de eerstvolgende jaarverslaggeving opneemt.

De reden dat wij het herstel overlaten aan het bestuur is dat we constateren dat het bestuur op dit moment in staat is de kwaliteit van de uitvoering van zijn taken voldoende te waarborgen.

3. Resultaten verificatie-activiteiten

Wij hebben verificatie-activiteiten uitgevoerd op enkele scholen uit het samenwerkingsverband. Tijdens verificatie-activiteiten gaan we na of scholen de afspraken uit het ondersteuningsplan nakomen. We verwachten van het bestuur van het samenwerkingsverband dat het zicht heeft op deze uitvoering in de praktijk en dat het hierop stuurt.

We zijn dit nagegaan op de volgende locaties voor voortgezet onderwijs:

- Visser 't Hooft Lyceum, locatie Rijnsburg, afdeling vmbo-g/t
- Northgo College, afdeling havo

Conclusie

We stellen vast dat:

1. de bezochte scholen alle afspraken uit het ondersteuningsplan voldoende naleven;
2. het beeld dat het bestuur van het samenwerkingsverband heeft over het nakomen van de afspraken overwegend overeenkomt met onze bevindingen;
3. het bestuur het nakomen van de afspraken uit het ondersteuningsplan systematisch monitort en handhaaft;
4. de scholen waar we verificatieactiviteiten hebben uitgevoerd de dienstverlening van het samenwerkingsverband als positief waarderen.

We hebben op twee scholen geverifieerd of deze de afspraken uit het ondersteuningsplan uitvoeren en of het samenwerkingsverband daar aantoonbaar op stuurt. Het betrof een grote school met een betrekkelijk 'gemiddelde' leerlingenpopulatie en een kleine school met veel leerlingen met extra ondersteuningsbehoefte. Ondanks de aanmerkelijke verschillen tussen deze scholen, zagen we op beide duidelijk de aandacht voor passend onderwijs zoals beoogd in het ondersteuningsplan. We verifieerden de volgende aspecten van het ondersteuningsplan:

1. Basisondersteuning

Afspraak: Elke school heeft een effectieve ondersteuningsstructuur waarin interne en externe expertise benut wordt. (OP p.64)

2. Betrekken van ouders

Afspraak: Ouders zijn gelijkwaardige gesprekspartners. (OP p.63)

3. Afstemming jeugdhulp

Afspraak: De deskundigen binnen de school weten wanneer externe hulp ingeschakeld kan of moet worden en zijn op de hoogte van waar deze hulp te vinden is. (OP p.64)

Onze bevindingen;

Op beide scholen stelden we vast dat deze speerpunten levende onderwerpen zijn en dat de teamleden op de hoogte zijn van de ambities van het samenwerkingsverband. De scholen hebben een grote mate van vrijheid in het werken aan realisatie van de speerpunten en ze ervaren de sturing hierop door het samenwerkingsverband als stimulerend.

Docenten werken voor het ondersteunen van de leerlingen nauw samen met hun ondersteuningscoördinator (oco). De oco's zijn op hun beurt goed op de hoogte van afspraken en procedures van het samenwerkingsverband en zijn positief over de benaderbaarheid van het samenwerkingsverband. Daarnaast stimuleert het samenwerkingsverband verschillende netwerken voor professionals. De toeleiding naar gespecialiseerd onderwijs wordt vlot en zorgvuldig geregeld door de Commissie Arrangementen en Toelaatbaarheid (CAT). Gesproken medewerkers maken zich wel zorgen om de beperkte plaatsen binnen met name het gespecialiseerd onderwijs (vso). Wij constateerden een groot verantwoordelijkheidsgevoel om met elkaar meer vormen van maatwerktrajecten te realiseren zodat thuis nabij onderwijs gerealiseerd kan worden.

Op de scholen wordt de relatie tussen de basis- en extra ondersteuning en de daarbij horende documenten (ondersteuningsplan - schoolondersteuningsprofiel - agenda passend onderwijs) onvoldoende gezien. Hierdoor kan het risico ontstaan dat scholen en besturen zich niet op een gelijkwaardige manier verantwoorden over de inzet van extra ondersteuning en over de (leer)resultaten die daarmee worden bereikt. Dit draagt zodoende niet bij aan de mogelijkheid om op het niveau van het samenwerkingsverband evaluatieve of waarderende uitspraken te doen over hoe effectief de brede basisondersteuning nu feitelijk is en over de doelmatigheid van de besteding van financiële middelen die voor passend onderwijs zijn verstrekt.

Tijdens alle verificatieactiviteiten en gevoerde gesprekken komt naar voren dat ouders en leerlingen als gelijkwaardige gesprekspartners worden benaderd en dit ook zelf zo ervaren.

Op alle scholen in het samenwerkingsverband is een ondersteuningcoördinator (oco). Het inzetten van externe expertise of hulp loopt via deze oco. De oco kan ook het ondersteuningsteam bijeen roepen om een leerling te bespreken. Aan iedere reguliere vo-school is een vaste jeugdhulpverlener vanuit de gemeente verbonden en deze maakt deel uit van het ondersteuningsteam.

We stellen vast dat de scholen positief zijn over de sturing en de steun die zij vanuit het samenwerkingsverband krijgen. Het samenwerkingsverband is voor hen een betekenisvolle partner bij het

realiseren van passend onderwijs in de regio.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van het samenwerkingsverband en de bestuurlijke kwaliteitszorg.

Elke jongere in de Duin- en Bollenstreek een passende plek in het voortgezet onderwijs. Dichtbij huis en met de juiste begeleiding. Hier werken we samen aan.

Dat is in het kort de kern van onze opdracht en dus ook die van het bestuur. Om onze gezamenlijke doelen te bereiken moeten wij als organisatie betrouwbaar, deskundig, inspirerend en verbindend zijn. De bestuurder stuurt op deze kernkwaliteiten.

Het is fijn om te zien dat dit door de inspectie wordt herkend!

We zijn er trots op dat we op alle onderdelen voldoende zijn beoordeeld. Uit de terugkoppeling hebben we te horen gekregen dat het Samenwerkingsverband V(S)O Duin- en Bollenstreek een positieve rol heeft in het onderwijsveld in de regio. De interne en externe betrokkenen die de inspecteurs in het kader van het onderzoek hebben gesproken, hebben veel waardering voor het Samenwerkingsverband. De Inspectie is vooral onder de indruk van de samenwerking en bevoegenheid in de regio en ook de beweging die in gang is gezet. Dat is een compliment aan alle betrokkenen. De wijze waarop we in gezamenlijkheid werken aan onze doelen is blijkbaar niet vanzelfsprekend.

Uiteraard zijn er zaken die beter kunnen en moeten, daar gaan we enthousiast mee aan de slag. De verbeterpunten passen ook bij de fase van organisatieontwikkeling waarin we ons bevinden. Met een organisatie- en governancestructuur die ten tijde van het inspectiebezoek feitelijk nog maar anderhalf jaar bestond, zijn we goed op weg. Het ondersteuningsplan is in het afgelopen schooljaar ontwikkeld en gaat nu het eerste implementatiejaar in. Dan moet ook de afstemming tussen theorie en praktijk gaan plaatsvinden.

De komende periode gaan we samen met onze partners de plannen die we hebben gemaakt verder realiseren. Het accent zal meer komen te liggen op het monitoren en ondersteunen van de ingezette beweging, het volgen van de resultaten en daarop bijsturen indien nodig. Het accent zal verschuiven van procesdoelen naar meer resultaatgerichte doelen. We gaan ons meer uitspreken over alle gegevens die we al verzamelen en hoe die zich tot elkaar verhouden. Zijn we op de goede weg? Wat is nu de kwaliteit van de basis en extra ondersteuning, niet alleen per school, maar nu ook over het geheel genomen? Bereiken we het gewenste resultaat of is bijsturing nodig? Is er voor iedere jongere een passende plek? En wat betekent dit voor de volgende planperiode?

In het jaarlijkse verslag zal de Raad van Toezicht nadrukkelijker aangeven waarop en op welke wijze de RvT toezicht houdt op het bestuur van het samenwerkingsverband. De RvT zal duidelijker maken wat de resultaten van het interne toezicht zijn. Welke zaken heeft de RvT geagendeerd? Waar heeft de RvT eventueel bijgestuurd? Dat geeft meer duiding aan het interne toezicht.

Het inspectiebezoek heb ik als prettig en leerzaam ervaren. Het is spannend, maar ook fijn als twee betrokken en deskundige inspecteurs je met een kritische blik bekijken en een spiegel voorhouden. We zijn het onderzoek bewust open en transparant ingestapt, met ook het besef dat we in een bepaalde ontwikkelingsfase zitten. Het getuigt, denk ik, ook juist van kracht en 'in control zijn' als je zelf een realistisch beeld hebt van de stappen die nog gezet moeten worden.

De basis is op orde en, ambitieus als we zijn, werken we graag toe naar een score 'goed' op alle onderdelen. Daar zitten we ons inziens op een aantal onderdelen dicht tegenaan en we hopen dat dat over vier jaar zichtbaar wordt bij het volgende inspectiebezoek.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

